



## **Det sidste nyhedsbrev med post.**

Endnu et år nærmer sig sin afslutning.

Som tidligere elev og medlem af bestyrelsen på Dalum Landbrugsskole kan jeg ikke komme uden om at nævne regeringens ønske om en uddannelsesreform. Det hele lyder jo meget godt til et pressemøde, men jeg bliver nervøs, når ministeren snakker om, at nogle institutioner skal lægges sammen - betyder det noget for Dalum Landbrugsskole, der i 138 år har udbudt uddannelse for landmænd - det kommer forstanderen mere ind på.

Som skrevet før, har vi i nogle år arbejdet på at overgå til et digitalt nyhedsbrev. Tiden er løbet fra det trykte medie, og omkostningerne for at sende et brev er nu 20 kr.

Dette betyder, at vi i fremtiden kun vil udsende nyhedsbrevet via e-mail.

Hvis du endnu ikke har oplyst din e-mail-adresse, vil jeg opfordre dig til at gøre det snarest muligt, så du ikke går glip af Nyt fra foreningen. Send din e-mail til sekretær Anni Geisler, e-mail: [ag@dalumls.dk](mailto:ag@dalumls.dk), så vi kan sikre, at du fortsat holdes opdateret.

Jeg håber, at mange af jer stadig vil deltage i jubilardagen på Dalum Landbrugsskole.

Er der gode forslag til foreningens fremtidige virke, så er forslag meget velkommen

*De bedste hilsener,  
Kasper Skovgaard Hansen  
Formand, Dalum Lærlinge*



## **Vi er her for at danne og uddanne.**

Da en kreds af egnens landmænd gik sammen for at starte en landbrugsskole i de næsten tomme højskolebygninger i Hjallesø ved Odense, havde de en vision om at sikre uddannelse til en kommende generation af landmænd. Højskoletanken om at danne og uddanne unge lå dem på sinde og ikke mindst tanken om at få flere til at tilegne sig kompetencer og færdigheder inden for landbrugsområdet.

Det er stadig den vision, vi har på Dalum Landbrugsskole - at danne, uddanne og dygtiggøre unge til et kommende landbrugserhverv.

Indtil for 15-20 år siden var det landbrugets egne sønner, der kom på landbrugsskoler - sådan er det ikke mere. Antallet af piger, der vælger en landbrugsuddannelse har igennem årene udviklet sig positivt, og det samme gælder antallet af elever, der kommer fra andre hjem end landbrug. Det har givet skolerne en langt større bredde og på mange måder en bedre balance.

### **Store ændringer i sigte**

I sommers barslede Den Grønne Trepert med et oplæg til store ændringer i dansk landbrug. Det, der var startet som en forhandling om CO<sub>2</sub>-reduktion og -afgifter herpå, kom mest til at handle om kvælstofudvaskning. I november blev en aftale indgået af et bredt flertal i Folketinget. Jeg vil tillade mig at kalde aftalen for både seriøs og voldsom, set i relation til landbruget. Reduktioner i kvælstoftildeling, udtagning af 140.000 hektar kulstofrige lavbundsjord og 250.000 hektar, der skal omplantes til skov, samt CO<sub>2</sub>-afgifter af væsentlig størrelse, får stor indflydelse på landbrugets fremtid og får derved også stor betydning for de unge, der forlader skolen for at tage deres plads i erhvervet. På skolen er aftalen blevet vendt og drejet af især de ældste elever. Nogle er dybt chokeret over aftalen, andre havde frygtet noget endnu værre. Nu er det så vores pligt som skole at finde vej i dette, for de unge skal stadig uddannes til fremtiden.

I august fik vi desuden regeringens oplæg til en ny ungdomsuddannelsesreform. Dette oplæg har faktisk fyldt mere i hovedet på mig end den grønne trepart. I oplægget foreslås det, at man nedlægger nogle kendte uddannelsesretninger, bl.a. 10. klasse, EUX og Grundforløb 1, for at lægge det sammen i et nyt erhvervs- og professionsgymnasium (EPX). Da vi på Dalum Landbrugsskole har alle disse tre forløb, der foreslås nedlagt, skaber det selvfølgelig noget usikkerhed, især fordi vi ikke klart kan få at vide, om en sådan ny EPX-uddannelse kan etableres hos os.

Igennem de sidste 10 år har vi fået rigtig mange unge ind på EUX-forløbet (landbrugsuddannelse og student) her på Dalum. Over 35% af vores elever går på det forløb. Desuden har vi en rigtig god 10. klasse med over 40 elever om året. Forsvinder de

forløb, plus vores Grundforløb 1, så er 40% af vores elevgrundlag væk, så derfor bliver der i disse måneder brugt mange tanker på oplægget. Vi plejer på Dalum Landbrugsskole at komme godt igennem stormvejr, så mon ikke vi også lander på begge ben i dette.

En anden dagsorden, vi sammen med erhvervet forsøger at løfte, er at finde nok unge til erhvervet. Selvom vi på Dalum Landbrugsskole har haft elevfremgang i en del år, så kan vi ikke følge med efterspørgslen. Det paradoksale er, at der er masse af lærepladser, men vi har ikke elever nok.

Desværre må vi også konstatere, at vi på vores lederuddannelser ikke mærker den samme fremgang som på den øvrige landbrugsuddannelse. I år har vi 18 elever på vores Agrarøkonom-hold og 34 på Produktionsleder, det er heldigvis større end sidste år, men langt fra hvad der er brug for i erhvervet. Desværre er små hold på lederuddannelsen en tendens, vi ser på alle landbrugsskolerne. Vi uddanner på landsplan under en tredjedel af det, Landbrug og Fødevarer siger, er nødvendigt. Her er en udfordring, vi arbejder hårdt på at løse.

### Fyldt skole

Det er selvfølgelig lidt farligt at efterspørge flere elever, når vi stort set har alle klasser og værelser fyldte. Begge afdelinger, både i Odense og Korinth var i foråret fyldt godt op af elever. I foråret havde vi slet ikke elevværelser nok. På afdelingen i Korinth fik vi det til at hænge sammen ved hjælp af midlertidige værelses-pavilloner samt nye værelser i den gamle forstanderbolig og etablering af dobbeltværelser. I Odense fyldte vi alle elevværelserne og var også nødt til at inddrage værelser i kursusafdelingen. Til det kommende forår ser fordelingen endnu mere spændende ud, for her er der flere elever end nogensinde før, men også her tænker jeg, at vi lykkes.

De mange elever giver selvfølgelig travlhed på alle områder, og vi har haft travlt med at få al undervisning til at løbe af stablen - der har været rigeligt at se til for hele personalet. For at nå det hele har det endnu engang været nødvendigt at ansætte flere undervisere. Det er ikke kun værelseskapaciteten, der er udfordret med mange elever, der skal også være plads til dem i klasserne, i værkstederne og på markerne og ikke mindst i spisesalen. Det er jo i bund og grund blot en positiv udfordring, og det er da en glæde, at så mange unge har lyst til landbrugserhvervet, og skulle der komme endnu flere elever i de kommende år - ja, så løser vi nok pladsproblemet (se elevantal i skema).

Årselever over 10 år

ÅR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Landbrugsuddannelsen	194	189	193	198	207	217	222	246	243	271
10. klasse	0	0	0	4	14	20	32	42	35	40
Årselever i alt	194	189	193	201	221	237	254	288	278	311

\* Forventet i 2025

### Renovering

Vi har igennem mange år renoveret løbende på skolen. Med så mange elever er der også stor slitage på alle arealer. Men det kan være svært at få gjort dette, når alt er fyldt op. I dette efterår har vi endnu engang sat fuld gang i værelsesrenoveringen både i Odense og i Korinth, da vi lige knap har så mange elever på skole på dette tidspunkt. Når vi renoverer, så roder og sviner vi, selvom vi gør, hvad vi kan, for at det ikke generer nogen, så vil det altid være irriterende for nogle af vores elever, men de tager det faktisk pænt og

glæder sig over flere nyrenoverede værelser. Dette arbejde er vi nødt til at holde med i det kommende forår, da alle værelser, som sagt igen bliver optaget af elever.

### **Byggeri af innovationsværksted**

I skrivende stund er vi ved at lægge sidste hånd på tegninger til lidt flere undervisningslokaler i Odense. Vi ønsker at styrke uddannelsen med nogle mere praktiske lokaler til de lidt ældre elever. Vi har kaldt de kommende bygninger for et innovationsværksted. Det er meningen, at eleverne her kan arbejde med nye teknologier i landbruget, bl.a. indenfor robot- og droneteknologi. Nordea Fonden har været så storsindet at donere 5,5 mio. kr. til dette byggeri. Vi glæder os til, at det er opført engang i det nye år.

### **Internationalt**

Skolens internationale afdeling har godt fat i flere korterevarende kurser, især med folk fra Taiwan og Kina. Vi har også stadig kursister på online-undervisning, som vi blev rigtig gode til under Corona. Skolen bliver ofte inviteret ud til konferencer med indlæg i mange forskellige lande.

Som noget helt nyt håber vi at komme i gang med undervisning af elever fra Northern Cape-regionen i Sydafrika fra sommeren 2025.

Dalum er primo december, via et EU-udbud, blevet udvalgt som undervisningsleverandør til Føde-varestyrelsens strategiske sektorsamarbejder (SSC) i p.t. 10 forskellige lande. Omfanget af de enkelte opgaver er dog endnu ikke klart defineret, så det bliver spændende at følge de kommende fire år.

### **Kursusafdelingen**

Her er aktiviteten godt oppe i omdrejninger, og i mange måneder af året er der rigtig meget fart på. I de måneder, hvor der både er mange elever og mange kursister i huset, ser vi alle lidt trætte ud, for her skal der hænges i hele vejen rundt i personalestaben. Der er virkelig travlt i perioden september-november og februar-maj. Godt, skolen har mange dygtige velfungerende medarbejdere i køkken, pedel, rengøring og administration til at få tingene til at fungere for både kursister og elever.

### **Jubilæum**

I år var første år, hvor vi havde elevjubilæum helt for os selv. I rigtig mange år har vi holdt elevjubilæum landbrugs- og mejerielever sammen, da Dalum Lærlinge var en fælles forening. Dette ændrede sig for et par år siden til to foreninger, så Dalum Lærlinge nu kun er for tidligere landbrugselever. Derfor holder vi ikke længere fælles elevjubilæum. Selvom vi kun var "os selv", så havde vi en dejlig og hyggelig dag med mange fremmødte. Jeg glæder mig altid til denne dag, hvor jeg kan få lov til at hilse på gamle Dalum-elever og lytte til historier fra "en svunden tid".

Det er snart også en hel vane med mange jubilæer blandt de ansatte. I år er første gang i en lang årrække, hvor vi ikke har fejret 25 års- og 30 års-jubilæer - de kommer så til gengæld til næste år.

2024 blev året, hvor Niels Erik Jespersen efter 33 år som lærer på skolen valgte at gå på pension, og minsandten om ikke også Ole Maagaard har besluttet at gå på pension til februar 2025 efter 34½ år som lærer på skolen. En kæmpe stor tak for en flot indsats til dem begge.

## **Tak for i år**

Skolens første forstander Jørgen Petersens ord "*Aldrig færdig - men altid på vej*" lever stadig i bedste velgående på Dalum Landbrugsskole. Vi kigger hele tiden fremad og glæder os over det, vi har nået. Jeg synes 2024 på mange måder har været et godt år for Dalum. Men intet kommer af sig selv, og året var ikke forløbet så godt, hvis det ikke havde været for nogle engagerede og dygtige ansatte og nogle motiverede elever - en stor tak til jer alle.

***Dalum Landbrugsskole ønsker jer alle nuværende, tidligere og kommende elever samt skolens venner, samarbejdspartnere og ansatte en rigtig god jul. Samt ønsket om et godt nytår.***

*Jens Munk Kruse, Forstander Dalum Landbrugsskole*



## Året, der gik, og billeder fra forrige års jubilardage.

Billeder fra året, der gik på Dalum Landbrugsskole:



Årsmøde for jordbrugsskolerne



Klimaminister på besøg



Skatteminister på besøg



2. hovedforløb på samfunds-fagstur



Morgensamling på afd. Korinth



Agrarøkonomer til konference





Personaletur til Rømø



1. hovedforløb på økologitur



Herregårdsjægere besøger Tjele Gods



Dalum på Det Fynske Dyrskue



2. hovedforløb på studietur til USA



Eleverne holder Store Legedag



Billeder fra forrige års jubilardage:



Festmiddag i Odense



Besøg i kostalden på Korinth



Rundvisning i Odense



Festmiddag på Korinth



Orientering i Høresalen i Odense



Rundvisning på Korinth





## Karriere i landbruget

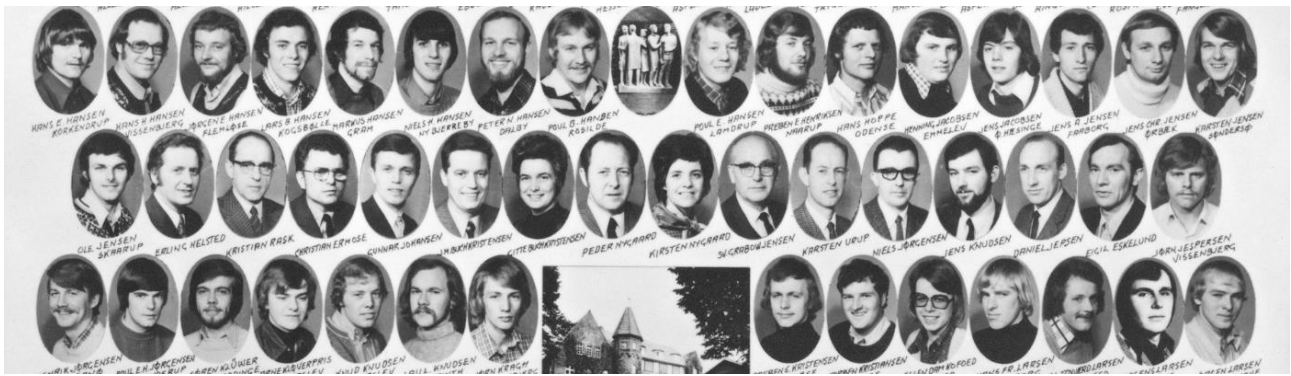
### Katrine Nielsen - tidligere elev.

Hvordan skaber man karriere i landbruget, var det spørgsmål, som blev givet til mig, da jeg skulle holde indlæg til info-aften for holdene til foråret.

En festsal, der var fuld af smilende og motiverede elever, som brænder for landbruget, slog ørerne ud, da der skulle snakkes om, hvordan og hvad er en karriere i landbruget. Der er ikke nogen rød løber, som viser, at det er denne her vej, der skal gåes på.

Jeg tog udgangspunkt i min egen karriere, ved at jeg har valgt EUX, var det oplagt at læse videre og bruge de gymnasiale fag til noget mere. Men for mig havde skoletrætheden ramt efter at have online-undervisning igennem to forløb pga. corona, så der skulle ud og brændes noget krudt af. Der åbner en anden verden for mig, som indebærer en stor del ledelse, og hvad det giver virksomheder, når ledelsen spiller gennem de forskellige led. Det gav mig blod på tanden til at tage produktionsleder og agrarøkonom. Den selvindsigt og viljestyrke, som uddannelsen har været med til at give mig med videre frem i livet.

Karriere er ikke kun en vej, og den er ikke bestemt på forhånd, der bliver hele tiden åbnet nye veje, som former ens egen karriere, og det er kun én selv, som gør det muligt.



## 50 års jubilær.

### Jens Jacobsen - 50 års jubilær i 2025.

I skrivende stund er det 50 år siden, jeg startede på driftslederuddannelsen på Dalum Landbrugsskole november måned 1974. Dengang hed skolen Dalum Landbrug og Mejeriskole.

Der var både et skolelandbrug og et træningsmejeri tilknyttet skolen. Området på 40 ha omkring skolen var åbne marker, der selvfølgelig blev dyrket. Vi startede 91 elever på årets hold. Jeg husker det som om, at alle havde en mening om, hvordan skolelandbruget blev passet. Heldigvis havde driftsleder Gunner Landtved og fodermester Knud Jensen et godt og smittende humør, så alt gik alligevel op i en højere enhed. Under vores ophold på Dalum Landbrugsskole opstod muligheden for at købe landbrugsejendommen Lammehave nede ved Ringe. Mere om dette senere.

Jeg husker tiden som utrolig sorgløs. Hvis blot vi mødte op til timerne, kunne vi ikke dumpe. Alle bestod med et Grønt Bevis. Vi var første hold, der fik muligheden for at vælge en linje, hvor vi kunne vælge enten kvæg eller svineproduktion. Jeg valgte svineproduktion - vi var et lille hold, og vi fik betegnelsen hold 6. Det var ikke velset af alle lærerne på skolen, at man sådan kunne vælge kvæg fra, så fra den kant var hold 6 ikke respekteret, men vi havde et morsomt ophold med et fantastisk sammenhold. Jeg tror, vi lærte lige så meget som alle øvrige på årgang 74/75.

Når jeg tænker tilbage på skoleopholdet, er der nogle enkelte hændelser, der står mere markant end andre. F.eks. middagsspisningen, der var altid nok af god og velmagende mad, men hold fast hvor gik det stærkt. Når sidste mand lagde gafflen, blev der sagt velbekomme. Så blev der delt post ud på den måde, at forstanderen gik ned ad midtergangen og kylede posten ud til modtageren, hvis modtageren da ellers var hurtig nok til at gribe.

Årets store begivenhed var fastelavnsfesten. Den varede 2 døgn, hvor skolen blev lagt totalt ned i en stor festrus. Højdepunktet var fastelavnsrevyen, hvor de fleste lærere blev spiddet på en god og kærlig måde fremført af dygtige skuespillere alias årets landbrugsskoleelever. Ingen nævnt, ingen glemt og så alligevel. Det nummer, jeg husker tydeligst, var Hans Elbæks parodi af plantelærer Daniel Jepsen.

Som afslutning på skoleopholdet tog de fleste med på udenlandstur. Et hold rejste traditionen tro til England, et andet hold tog på en tur rundt i Europa, og enkelte blev



hjemme. Jeg var med på turen Europa rundt, en fantastisk tur, hvor især Frankrig imponerede mig, både fagligt og kulturelt. Jeg tænker ofte tilbage på turen og de anekdoter, der kan fortælles fra turen. Jeg har faktisk brugt nogle af dem i taler, jeg har holdt ved specielle lejligheder efterfølgende.

I årene efter "Dalum-tiden" kom jeg i forbindelse med efteruddannelseskurser på skolen med jævne mellemrum. Igennem disse kurser lærte jeg den nye generation af lærere at kende, og pludselig var jeg inddraget i undervisningen på den måde, at vi stillede vores landbrug til rådighed for eleverne, når de skulle aflevere en projektopgave. De elever, der var interesseret i svineproduktion, kom og besøgte ejendommen og fik nøgletal udleveret. Jeg var så efterfølgende med i evalueringen af opgaverne - spændende.

En sommerdag i 1990 blev jeg spurgt, om jeg ville overtage en ledig bestyrelsespost i Dalum Landbrugsskoles bestyrelse, det sagde jeg ja til. På den betingelse, at jeg ikke ville være med til at nedlægge landbrugsskolen i Korinth og flytte eleverne til Odense. Alt dette skete i forbindelse med, at Peder Nygaard fratrådte som forstander, og Jørgen Jensen blev ny forstander.

Det blev lidt af et wake-up call. På nogle områder var der sket rigtig meget, på andre slet ingenting. Skolelandbruget i Odense var nedlagt og flyttet til Lammehave ved Ringe. Her var der blevet bygget en stor løsdriftstald til køer og nye klimastalde til svineproduktionen. Landbrugsarealet i Odense var blevet solgt til Odense Kommune, halvdelen udstykket til industriarealer, resten til boligbebyggelse. Ved siden af Dalum Landbrugsskole var Fugl Fønix opstået, Dalum Tekniske Skole, nu Kold College, der havde udviklet sig med rekordfart. Udover mejeriskole var der nu også en landbrugsskole afdeling m.m.

På Dalum Landbrugsskole var der bygget en ny kursusfløj til Landbrugets Efteruddannelse, men ellers var der ikke sket meget på den gamle skole. Det var de samme brune farver, som da vi forlod skolen i 1975, det samme inventar, bortset fra nogle pavilloner, der var blevet stillet op i 1979.

Elevtallet var ikke prangende med 69 elever, og økonomien i landbruget på Lammehave var ikke god, så noget måtte gøres. I bestyrelsen arbejdede vi med 2 alternativer, enten at sælge Lammehave eller at ombygge kostalden og nedlægge svineproduktionen. Bestyrelsen valgte det sidste. Lige lidt hjalp det på økonomien i skolelandbruget, så i år 2000 forpagtede vi landbruget ud.

Elevtallet på Dalum Landbrugsskole var nu stigende. Nye undervisningsformer kom til, så skolen kørte nu tilfredsstillende.

Det var nu tiden at modernisere skolen. En spændende periode med nybyggerier og nye farver på de bestående bygninger indvendigt. Lige pludselig havde vi rammerne til at udbygge Dalum Landbrugsskole til både skole og et kursus- og conferencecenter.

I 2003 opstod muligheden for et tæt samarbejde med Korinth Landbrugsskole, hvor jeg i mellemtiden var blevet formand for Dalum Landbrugsskole. Ret hurtigt blev samarbejdet til en fusion mellem Dalum og Korinth på de betingelser, at afdelingen i Korinth blev bevaret med grundskole-elever.

I samme periode valgte vi at sælge Lammehave, da vi nu havde et skolelandbrug på Korinth. Der var nu midler til fortsat udvikling af Dalum Landbrugsskole afdeling Odense.

I år 2014 besluttede bestyrelsen på årets strategimøde at oprette en international afdeling, således at skolen nu havde tre ben at stå på. Landbrugsskole, kursus og konference samt international afdeling.

Det viste sig at være en god beslutning, international afdeling gav et godt afkast de følgende år, men så kom corona, så vi måtte lukke helt ned, og først nu er vi ved at være i omdrejninger igen i international afdeling.

Afdelingen i Korinth har gennemgået en større renovering og udbygning i de seneste år, både i skolelandbruget og på selve skolen. Vi har fået 10. klasse ind på Korinth, og sammen med EUX har vi svært ved at have plads til alle. Der er derfor sat beboelses-pavilloner op, således at der er plads til 135 elever på Korinth. Det højeste antal elever på Korinth nogensinde. Også på Odense afdelingen er der pladsproblemer, da vi også her har stigende elevoptag. Vi har haft en målsætning om at nå 240 årselever, vi er nu på næsten 300.

I øjeblikket tegnes der streger til et nyt byggeri i Odense. Et bæredygtigt byggeri i træ indeholdende faciliteter til skolens servicemedarbejdere og et nyt innovationsværksted til undervisning med droner, markrobotter o.a. moderne udstyr.

Husker I Dalums motto: Aldrig færdig - men altid på vej. Det mener vi fortsat at leve op til.

Det vil glæde mig at se rigtig mange til 50 års skolejubilæum, fredag den 13. juni 2025 på Dalum Landbrugsskole. Det er langt fra alle, der stadig er medlem af elevforeningen, så hvis du har kendskab til nogen fra vores hold, der ikke er medlem, giv gerne skolen besked. Der kan så sendes en invitation, når tid er, eller meld vedkommende til sammen med din egen tilmelding.

Alle er velkommen - vi ses.





## Jubilardage 2025 - datoer.

Bestyrelsen i Dalum Lærlinge har besluttet følgende dato for jubilarsammenkomst og generalforsamling i **Odense** i 2025:

### **Fredag, den 13. juni 2025**

Jubilardag og generalforsamling i Odense, kl. 9-16.

Dalum Landbrugsskole, Landbrugsvej 65, 5260 Odense S

- Kl. 09.00 Velkomst og kaffe i Kompetencecentret
- Kl. 09.30 Orientering om Dalum Landbrugsskole i dag
- Kl. 10.30 Rundvisning
- Kl. 11.30 Fotografering i Skolegården
- Kl. 12.00 Middag for jubilarer (*200 kr. kontant eller MobilePay - på dagen*)
- Kl. 15.00 Kaffe i Skolegården
- Kl. 16.00 Generalforsamling i Dalum Lærlinge

Tilmelding til: Anni Geisler, tlf. 66 13 21 30, mail: [ag@dalumls.dk](mailto:ag@dalumls.dk).  
Frist for tilmelding er den 30. maj 2025.

---

Dato for jubilarsammenkomst i **Korinth** i 2025 er:

### **Fredag, den 23. maj 2025**

Jubilardag i Korinth, kl. 9.30-14.30.

Dalum Landbrugsskole, Afd. Korinth, Spanget 7, 5600 Fåborg

- Kl. 09.30 Ankomst og kaffe
- Kl. 10.00 Velkomst og rundvisning
- Kl. 11.30 Fotografering
- Kl. 12.00 Jubilarmiddag i Spisesalen (*150 kr. MobilePay - på dagen*)
- Kl. 14.00 Orientering om skolens udvikling
- Kl. 14.30 Kaffe i Gårdhaven

Tilmelding til: Mai-Brit Sørensen, tlf. 66 13 21 30, mail: [mbs@dalumls.dk](mailto:mbs@dalumls.dk).  
Frist for tilmelding er den 9. maj 2025.

Billeder af jubilarer i 2025 kan ses på Dalum Landbrugsskole's hjemmeside:  
<https://dalumls.dk/om-os/elevforeningen-dalum-laerlinge/>